

Karlo Drago MILETIĆ

IZ PROŠLOSTI MOSTARA

Uvod

Nije rijetkost da se susretnemo s nekim netočnostima u opisu prošlosti Mostara, naročito poslije Drugog svjetskog rata. Navodimo neke primjere. U Mostaru, *Plan grada/ City map*, Štampa IC Štamparija Mostar, susrećemo se s više netočnosti u naznaci dijelova grada. Čikovina je označena na prostoru zapadno od Balinovca, iako se nalazi na jugo-istoku od tog dijela grada i južno od Zahumske ulice. Zahum i Panjevina su pomjereni, a činjenica je to da je os Panjevine bila ulica koja je nosila taj naziv sve do poslije Drugog svjetskog rata, kada je dobila naziv Ulica Lea Bruka. Na ovom planu je pomjerena i ulica Podhum. Još prije turskih osvajanja ovog područja, postojala su naselja Predhum i Zahum, da bi se kasnije usjekao prolaz između ova dva naselja, a nazvan je Podhum. U gruntovnicu prilikom prvog upisa grunta 90-ih godina 19. st., i u prvi izrađeni plan grada, ulica Podhum je započinjala na dnu Šemovca, ugao Kapetanove ulice (ne Kapetanovine, kako je bez ikakve osnove ulica imenovana nakon Drugog svjetskog rata) i pružala se na jug sve do krajnjeg dijela zvanog Donja Mahala. Na dnu Šemovca započinjao je Podhum, a br. 1 je nosila kuća Oruča (poslije Drugog svjetskog rata br. 1 je pomjeren na raniji br. 2 - stanovali Marići), a ulica je nazvana Ulica Muje Bjelavca. I tada, kao i ranije, ulica se pružala do Zelića čoše, gdje je sa br. 1 - kuća Spuževića, započinjao Zahum. Na žalost, prethodna vlast, kao i sadašnja, potpuno je zanemarila prošlost grada, pa je prastare nazine Predhum (Predhumlje), Podhum i Zahum zamijenila novim nazivima, koji se mijenjaju poput garderobe: zimska zimi, ljetna ljeti.

Pomaknuta je prema zapadu i Strelčevina, nazvana po Josipu Strelecu, koji je bio državni uzgajivač bašće i bikova za rasplod, a kuću i staju za bikove imao je u sadašnjoj ulici Stjepana Radića, pa je taj dio grada, a

ne ovaj koji je označen na spomenutom planu, nazvan Strelčevina. Poslije Drugog svjetskog rata učinjene su drastične promjene u nazivima područja, iako dokumenti pokazuju da je odstupanja bilo i ranije. Kada je rađena gruntovnica i kada su po prvi put službeno nazvane ulice, a zatim dati brojevi kućama, prvo prema ulošku u gruntu, a ubrzo nakon toga svaka ulica zasebno, sistem par - desno, nepar - lijevo, Glavna ulica je podijeljena na tri dijela, počev sa sjevera prema jugu. Najsjeverniji dio je nazvan Glavna ulica - Carina, a br. 1 je nosila kuća kod džamije Kadun Fatime. Srednji dio je nosio naziv Velika Tepa, započinjala je kod Vučijakovića džamije, a završavala blizu Lučkog mosta.

Nakon toga, prema jugu pružalo se naselje Luka. Glavna ulica je u potezu Velike Tepe bila i granica područja. Istočno su se pružali Stari Grad i Brankovac, a iznad njih, istočnije, Bjelušine, Konak i Mazoljice. Na sjeveru, istočno od Carine je bilo malo naselje Cigana, nazvano Pasjak, gdje su se naselili pridošli Cigani još za vrijeme turske okupacije. Turske vlasti nisu im dozvoljavale život unutar gradskih zidina, kao ni sahranu u hareme (groblja), pa su imali svoj vlastiti harem u Bišće polju. Naselje Zalik, još iz predturskog doba, bilo je naseljeno isključivo katolicima, i kao takvo opstojalo i za vrijeme turske okupacije. Imali su svoje groblje na prostoru gdje je kasnije izgrađen Sjeverni logor, a groblje s kapelom je bilo djelomično očuvano sve do kraja Drug svjetskog rata. Sve ovo se može provjeriti u gruntovnim zapisima i ondašnjim planovima, kakav je i priloženi izvod plana vodovoda iz 1910. god. Međutim, već plan iz studenoga 1937. god. pokazuje da se vrše pomjerenja ranijih granica, pa je Stari Grad u ovom planu obuhvatio ne samo ulice Dandinu, Dizdarevu, Kalhansku, Konak, Pašinu, Školsku, Voljevičinu, nego i ulice s druge strane Glavne ulice - Velike Tepe: Butulinu, Ćemalovića, Ramića i prilaz Staroj Čupriji. Kasnije nakon Drugog svjetskog rata naziv Stari Grad primjenjuje se za potpuno novi dio, u odnosu na Stari Grad, tj. područje oko Starog mosta, bivši Kujundžiluk, Podkujundžiluk, dio Velike Tepe, pa i područje Priječke (Pričke) čaršije na desnoj obali Neretve. Ovim potezom dat je i potpuno novi prikaz razvoja Mostara. Kao i spuštanjem Mazoljica.

U posljednje vrijeme učestali su napisi koji su međusobno suprotni. Tako jedan list objavljuje da su kod Starog mosta pronađeni ostaci vodovodnih cijevi, kojima je Roznamedži Ibrahim proveo vodu s Djevojačke vode na desnu obalu, što je apsolutno netočno, jer nitko, nikada nije provodio vodu s bezvodne lijeve na desnu obalu, koja doslovno plivala u vodi. Ubrzo je drugi autor objavio, da je u tim cijevima Roznamedži Ibrahim proveo vodu s Radobolje na lijevu obalu. A istina je u tome da

je Roznamedži Ibrahim u svoje vrijeme iskoristio postojeći vodovod od Djevojačke vode do džamije Kadun Fatime, obnovio ga, produžio do Husein hodžine džamije, tu presjekao harem i doveo vodu do svoje džamije u Srednjoj (Fejića) ulici. Kasnije se taj prolaz proširio u pješački prolaz između Glavne i Srednje ulice, nazvan Haljavčev, da bi s vremenom postajao sve širi i d.s je to široka ulica s nazivom Ulica Huse Maslića. Ovom uvodnom tekstu prilažemo pregled katoličkog stanovništva prema knjigama umrlih, i naznačenim adresama stanovanja, a prema prvoj podjeli grada, tj. prema stvarnoj podjeli na mahale, na području lijeve obale grada, za razdoblje od 1886. do 1896. god.

1. Pregled katoličkog pučanstva od 1886. do 1896. godine

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
---------------	---------	-------------	-------------------

(d. - dan; m. - mjesec; g. - godina; br. - broj)

Carina (popis prema abecednom redu)

Afrić Alojzije, Ivana	2 m. i 12 d.	5. 5. 1888.	Carina br. 203
Arapović Ivan, Jure	40 g.	27. 5. 1892.	Carina
Arsić Bruno, Ivana i Mare	2 g.	4. 8. 1895.	Carina
Bego Franjo Ivan, Ante	3 m.	29. 8. 1887.	Carina br. 92
Bogut Ante, Mate	31 g.	27. 1. 1888.	Carina br. 55
Barle Ante, Alojza	38 g.	30. 3. 1888.	Carina br. 156
Banoža Ruža, Ivana	2 g.	18. 6. 1888.	Carina br. 193
Bertoldi Marija, Antona	9 m.	18. 8. 1888.	Carina br. 374
Bogut Pavao, Petra	8 m.	20. 1. 1890.	Carina
Borozan Ruža, Ivana	1 g.	19. 5. 1890.	Carina
Budimlić Ivan, Mate	36 g.	23. 6. 1890.	Carina
Budimlić Ivan, Ivana	5 d.	26. 6. 1890.	Carina
Banoža Petar, Ivana	2 m.	1. 9. 1890.	Carina
Buntić, r. Zelenika Mara, Petra	22 g.	4. 12. 1890.	Carina
Bulić Jozo, Tome	50 g.	18. 9. 1893.	Carina
Bulić r. Tušimović Šima, Mate	45 g.	18. 9. 1893.	Carina
Begić r. Gavran Mara, Ivana	63 g.	29. 1. 1894.	Carina
Balisti Jakov, Josipa i Luce	3 g.	10. 3. 1894.	Carina
Bojčić Ana, Petra	1 g.	4. 5. 1894.	Carina

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Biasi r. Firizn Filomena, Josipa	52 g.	4. 2. 1895.	Carina
Bajić Marta, Ivana i Knežević Ive	1 g. i 6 m.	4. 8. 1895.	Carina
Bašadur Paulina, Ivana i Ivezović Mare	22 d.	23. 7. 1895.	Carina
(Odmah po ulasku austro-ugarskih jedinica u Mostar postavljeno je gradsko vijeće. Za gradonačelnika je imenovan Muhamedbeg Alajbegović, a za jednog od dva podnačelnika Ivan Bašadur. Bio je uspješan trgovac, a kada je Mujaga Komadina izgradio veliku zgradu zvanu Kalhana, u njoj je Ivan Bašadur imao svoju trgovinu. Bio je podgradonačelnik do smrti, 1902. god.).			
Bogut Ivan, Petra i r. Aničić Ane	79 g.	21. 4. 1896.	Carina
Bebek Jela, Petra i r. Ondelj Ane	10 m.	25. 9. 1896.	Carina
Bogut Rafo, Petra i r. Aničić Ane	?	1. 10. 1896.	Carina
Ćuk Ana, Ilije	1 g.	28. 9. 1888.	Carina
Ćuk-Katurdžija Jela, Ilije	3 m.	26. 7. 1891.	Carina
Ćuk Ilija Andrije	40 g.	5. 2. 1894.	Carina
Ćuk r. Soldo Matije, žena Andrije	67 g.	14. 8. 1896.	Carina
Čule Martin, Franje	1 g.	7. 8. 1886.	Carina br. 147
Čule Franjo, Ivana	85 g.	5. 1. 1887.	Carina br. 423
Čutura Stjepan, Ivana	10 d.	24. 1. 1888.	Carina br. 258
Čutura Ivan, Tome	37 g.	26. 12. 1889.	Carina
Čuže Jozo, Ante i r. Bakula Jake	3 g.	1. 9. 1895.	Carina
Čule Martin, Šimuna	75 g.	24. 6. 1896.	Carina
Finiger Jozefa, Josipa	17 d.	28. 8. 1887.	Carina br. 398
Fatreti Anton, Alojza	1 m.	13. 7. 1890.	Carina
Fišić Nikola, Ivana i r. Ajvašić Mare	54 g.	28. 9. 1894.	Carina
Dalera Romana, žena Franje	51 g.	15. 11. 1887.	Carina br. 119
Doko Ana, Ante i r. Rozić Matije	2 g.	18. 12. 1896.	Carina
Goutli r. Jarussi Alojzija	31. g.	10. 2. 1888.	Carina br. 294
Glavina Jozo, Nikole	10 g.	12. 9. 1890.	Carina
Giljanović r. Kostić Jela, kći Koste, žena Alojza	80 g.	24. 11. 1890.	Carina
(Alojz Giljanović je bio poznati hotelijer u Mostaru).			
Giljanović Alojz, sin Alojza	48 g.	28. 9. 1891.	Carina
Grbešić Filip, Petra i Jele	19 m.	16. 7. 1896.	Carina
Grbešić Petar, Filipa i Vide	?	21. 7. 1895.	Carina
Golob Franjko, Joze	14 d.	6. 8. 1886.	Carina br. 301
Hajnošić Marija	108 g.	18. 7. 1895.	Carina
Hase Adolf, Adolfa	4 m.	13. 9. 1886.	Carina br. 161

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Hajs Franjo, Franje	18 m.	24. 8. 1888.	Carina br. 140
Herić Amalija, Petra	1 g.	4. 2. 1893.	Carina
Hase Karlo-August, Adolfa	5 m.	22. 9. 1886.	Carina br. 161.
Jablanović Mara, Milana	6 m.	5. 9. 1893.	Carina
Juvan Petar - Šimun, Petra i Mare	13 d.	29. 8. 1892.	Carina
Juvan Olga, Petra i Mare	11 m.	29. 8. 1891.	Carina
Jakaša Kata, Ivana i r. Gojić Matije	2 g.	2. 9. 1891.	Carina
Juvan Marija - Valerija, Petra i Mare	?	18. 7. 1894.	Carina
Jerković r. Lakić Ana, žena Ivana	30 g.	5. 6. 1895.	Carina
Kutleša Andža, Mije	4 g.	20. 8. 1886	Carina br. 240
Korač Jozo, Petra	76 g.	15. 7. 1886.	Carina br. 323
Korva r. Melle Katarina, Ante	34 g.	7. 2. 1887.	Carina br. 261
Kranjčević Nikla, Emerika	11 m.	6. 3. 1887.	Carina br. 91
Kraljević Ana, Bože	3 g.	22. 4. 1887.	Carina br. 114
Kvesić r. Azinović Marta, Andrije	65 g.	30. 5. 1887.	Carina br. 245
Krmek r. Oreč Matija, Ivana, ž. Lovre	55 g.	15. 4. 1888.	Carina
Kućan Lovro, Lovre	8 m.	27. 9. 1888.	Carina
Kurtaga Ana, Petra	10 m.	20. 2. 1889.	Carina br. 203
Klajn Karklo, Henrika	30 g.	28. 4. 1889.	Carina br. 285
Krežić Danijel, Mate	2 g.	7. 11. 1889.	Carina
Kostelić Emil, Ivana	3 m.	21. 7. 1893.	Carina
Kovač Zvonimir - Franjo, Tome	11 m.	24. 8. 1893.	Carina
Kvesić r. Pinjuv Iva, ž. Marka	65 g.	30. 12. 1893.	Carina
Krežić Danijel, Mate i r. Kovač Kate	2 g.	7. 4. 1892.	Carina
Kovač Jozo, Križana	50 g.	15. 8. 1891.	Carina
Kovač Marko, Tome i r. Aničić Ive	2 m. i 15 d.	10. 12. 1891.	Carina
Kovač Ivan, Tome i r. Aničić Ive	6 m.	17. 10. 1890.	Carina
Kurtović Andra, Petra	18 m.	9. 4. 1894.	Carina
Kovač Alojzija, Tome i Dunde Ive	6 m.	6. 7. 1894.	Carina
Kvesić Ana, Vida i r. Merdžo Ive	3 g.	1. 3. 1895.	Carina
(Kvesić Vid je bio uspješan trgovac. Imao je veliku radionicu na Glavnoj ulici, nasuprot velikoj zgradbi Mujage Komadine zv. Divizija. Poznata je fotografija Antona Zimola, na kojoj se vidi velikim slovima isписан на зиду зграде natpis KVESIĆ VID).			
Kurtaga Nikola, Petra i Aničić Delfe	4 g.	11. 10. 1895.	Carina
Kegel Vihlermina - Marija, Vilima	8 d.	11. 2. 1896.	Carina
Kurinaldi Alojzija, Brune i Eme	16 g.	14. 4. 1896.	Carina

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Kebert Julija, Alojza i Landeka Mare	5 g.	30. 5. 1896.	Carina
Kovač Zora, Tome i Aničić Ive	5 m.	6. 6. 1896.	Carina
Kurtaga Zvonimir, Stjepana i Soldo Ane	15 m.	4. 11. 1896.	Carina
Kalis Emilija, Emila i Karathovil Marije	2 g. i 2 m.	24. 12. 1896.	Carina
Kurtaga Luca ž. Mate	90 g.	19. 3. 1895.	Carina
Landeka Jela, Ivana	15 m.	14. 6. 1887.	Carina br. 200
Legnoro Iva, Andelka	2 m.	2. 8. 1887.	Carina br. 232
Lukateli Dragomir, Franje	16 m.	8. 4. 1888.	Carina br. 43
Landeka Stjepan, Ivana	8 m.	5. 2. 1889.	Carina br. 200
Lasić Ante, Šimuna	65 g.	20. 7. 1892.	Carina
Lenjavo Vicenc, Andelka i Erne	1 g. i 1 m.	24. 8. 1891.	Carina
Lakenbahir Ludovik, Morica	35 g.	27. 3. 1894.	Carina
Lepan r. Drinovac Janja, Marka	68 g.	21. 2. 1896.	Carina
Landeka Nikola, Ivana i Smoljan Delfe	2 g.	7. 10. 1896.	Carina
Ljolje Ruža, Stjepana i r. Škegro Marte	2 g.	28. 2. 1892.	Carina
Matić Andra, Joze	14 m.	25. 9. 1886.	Carina br. 261
Manola Jozefa, Vice	15 d.	5. 4. 1887.	Carina br. 261
Macke Stefanija, Lambertina	3 g. i 6 m.	5. 1. 1888.	Carina br. 101
Matić Petar, Joze	14 g.	13. 3. 1888.	Carina br. 263
Miani Ivan, Vicenca	1 g.	24. 1. 1889.	Carina br. 182
Miani Petar, Vicenca	4 g.	5. 2. 1889.	Carina br. 182
Markić Jela, Joze	3 g.	21. 3. 1889.	Carina br. 281
Matišić r. Barišić Ana, Stjepana	55 g.	15. 5. 1890.	Carina
Marušić - Vaser Eugenija, Franje	10 m.	15. 8. 1890.	Carina
Merdžo Janja, Ivana	7 d.	18. 8. 1893.	Carina
Mikašinović Franjo, Stjepana i r. Mihelić Ane	4 g.	22. 10. 1893.	Carina
Markić Ante, Joze	2 g.	19. 2. 1893.	Carina
Merdžo Mara, Mije i r. Smoljan Šime	2 d.	13. 2. 1892.	Carina
Markulinj Kata, Ante i r. Bokšić Amalije	2 m.	22. 12. 1891.	Carina
Markić Nikola, Joze i r. Milićević Kate	?	14. 8. 1894.	Carina
Markulj Luca, Marka i r. Sesar Joze	2 g. i 6 m.	22. 2. 1895.	Carina
Markić Jozo	48 g.	24. 4. 1896.	Carina
Markulin r. Martinović Jozefa, Josipa	66 g.	15. 8. 1887.	Carina br. 143
Ondelj r. Sesar Ana, Pavaoa	30 g.	26. 7. 1886.	Carina br. 141
Odani Ana, Franje i r. Krasel Marije	3 m.	23. 1. 1892.	Carina
Ondelj r. Pavlović Iva, ž. Ivana	83 g.	8. 5. 1894.	Carina
Pavlović Ivan, Ante	1 g.	28. 8. 1886.	Carina br. 222

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Preka Ivan, Gašpara	20 m.	16. 10. 1886.	Carina br. 224
Papak Jela, Martina	35 g.	25. 11. 1887.	Carina br. 213
Petrović Kata, Ante	10 g.	26. 1. 1888.	Carina br. 55
Puce r. Milas Joza, Ivana, ž. Mate	55 g.	24. 9. 1888.	Carina br. 154
Peez Viktor, Petra	28 g.	24. 10. 1888.	Carina
Pobani Ana, Josipa	19 m.	27. 2. 1889.	Carina
Petek Mara, Franje	3 g.	1. 3. 1889.	Carina br. 375
Pavošić Jozo vnbr. Sin Ane	3 m.	1. 8. 1893.	Carina
Pušić Josip - Alojz	3 m.	11. 7. 1892.	Carina
Pavlović Ante, Ilijе	48 g.	4. 11. 1892.	Carina
Pavelić (Vlaho) Mara, ž. Blaža	86 g.	5. 8. 1891.	Carina
Pavlović Jela, Ante i r. Kordić Ane	6 m.	17. 3. 1891.	Carina
Pšenička Ana, Venceslava i r. Vajdner Ruže	23 d.	10. 2. 1894.	Carina
Pavlović Mara, Ante i r. Kordić Ane	3 g.	9. 7. 1895.	Carina
Rotim Ilija, Ivana	3,5 g.	23. 1. 1887.	Carina br. 417
Rizzo Birgita, Petra	16 g.	6. 3. 1887.	Carina
Rakan Ivan, Stjepana	26 g.	19. 5. 1887.	Carina br. 290
Rončević Ante, Jure	9 m.	3. 2. 1888.	Carina br. 120
Rizzo Marija, Petra	7 m.	20. 3. 1888.	Carina br. 150
Rukavina Karmela, Mije	11 m.	4. 8. 1888.	Carina
Ribar r. Curić Delfa, Martina, ž. Franje	20 g.	27. 5. 1889.	Carina br. 196
Ratbauer Josip, Karla - Josipa	4 g.	18. 3. 1890.	Carina
Ržić Magdalena, Ivana i r. Rebac Mare	1 g. 6 m.	22. 8. 1891.	Carina
Rotim Iva, Ivana i r. Sabljić Matije	17 g.	4. 6. 1894.	Carina
Ribaš Ana, Franje i r. Šetka Ruže	4 g.	17. 5. 1895.	Carina
Rozić Ana, Petra i r. Slišković Delfe	4 g.	30. 1. 1896.	Carina
Ribar Franjo, Franje	3 m.	22. 12. 1887.	Carina br. 338
Ribar Marija, Franje	3 m.	22. 12. 1887.	Carina br. 338
Sidon Josip, Josipa	30 g.	18. 2. 1887.	Carina br. 202
Svrze Marko, Petra	45 g.	4. 3. 1888.	Carina br. 37
Suligoj Slobodanka, Stjepana	3 g.	8. 1. 1890.	Carina
Soldo Milka, Mate i r. Bušić Ive	6 m.	16. 2. 1893.	Carina
Smetana Marija - Julija, Franje	?	12. 12. 1894.	Carina
Sedmak Antonija, Anrtona i Agrolanti Terzije	3 g.	14. 2. 1896.	Carina
Smetana Leopoldina, Franje i Pemp Marije	7 m.	4. 6. 1896.	Carina
Svrze Petar, Marka	2 m.	2. 12. 1887.	Carina br. 37
Šarić Ivan, Pavao/a	2 d.	7. 6. 1888.	Carina br. 432

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Šarić Petar, Bariše	2 g.	21. 4. 1889.	Carina br. 366
Šego r. Kristić Mara, Nikole, ž. Ante	35 g.	21. 9. 1889.	Carina
Šego Mate, Ante	1 g. i 6 m.	20. 12. 1889.	Carina
Škobić r. Vučina Kata, Stanka, ž. Ivana	26 g.	20. 12. 1889.	Carina
Šarić Stjepan, Bariše	10 g.	28. 3. 1890.	Carina
Škobić Jakov, Marijana	4 g.	12. 6. 1890.	Carina
Šarić Milka, Ivana i r. Bošnjak Mare	1 g. i 6 m.	15. 9. 1891.	Carina
Škobić Janja, Marijana	7 g.	23. 6. 1892.	Carina
Šarac Štefanija, Ivana	2 g. i 6 m.	25. 1. 1893.	Carina
Šarić r. Bajić Ruža, Ivana, ž. Pave	29 g.	28. 3. 1893.	Carina
Šarić Matija, Pavao/a	16 m.	29. 3. 1893.	Carina
Štambuk Ivan, Vicenca i r. Mašić Kate	11 g.	23. 8. 1893.	Carina
Šobić Filomena, Vecenslava i r. Blaškle Terezije	10 m.	24. 7. 1893.	Carina
Šarić Jakov, Bariše	14 m.	30. 8. 1893.	Carina
Šilić - Džeba Ivan, Mate	6 m.	21. 9. 1893.	Carina
Tokić Petar, Ante	1 g.	22. 1. 1889.	Carina br. 131
Trochler Karlo, Karla	5 m.	20. 9. 1890.	Carina
Tolić Nikola, Mate	2 g.	19. 10. 1892.	Carina
Tolić Anda, Mate	9 g.	25. 10. 1892.	Carina
Turin Juraj, Franjke	6 m.	26. 10. 1893.	Carina
Tolić Zora, Ivana i r. Zovko Mare	3 g.	19. 8. 1895.	Carina
Turković Milena, Mate	10 m.	21. 10. 1887.	Carina br. 326
Viniger Josip, Josipa	16 d.	1888.	Carina br. 388
Vajdl Vilhemina-Ana, Ivana	3 m.	31. 7. 1889.	Carina
Vurcbeh Emilija - Ana, Julija i r. Bernbauer Klotide	1 m.	26. 3. 1891.	Carina
Vurcbeh Josip, Julija i r. Bernbauer Klotide	1 m.	1. 4. 1891.	Carina
Vinšnurer Ivan, Franje i r. Canki Filomene	1 d.	11. 1. 1892.	Carina
Vinšnurer Dominika, Franje i r. Canki Filomene	1 d.	11. 1. 1892.	Carina
Vladić r. Beus Marta, Franje, ž. Ivana	40 g.	3. 4. 1892.	Carina
Vasilj Slavka, Lovre	16 m.	25. 9. 1892.	Carina
Vukovac Jelka, Vinka i r. Knjić Ane	2 g.	5. 8. 1894.	Carina
Vranjković Petar, Ivana i Luce	25 g.	20. 3. 1895.	Carina
Vranjković Mate, Nikole i r. Ivanković Ane	6 m.	15. 8. 1895.	Carina
Vinter Leopold, Ignaca i r. Persukan Anđelke	14 m.	29. 9. 1896.	Carina
Vlaho Ivan, Mate i r. Klinac Magdalene	27 g.	13. 12. 1896.	Carina
Zovko Jozo, Joze	58. g.	19. 5. 1890.	Carina

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
---------------	---------	-------------	-------------------

Zulić r. Lasta Ana, Nikole, ž. Franje	35 g.	3. 10. 1893.	Carina
Zrimšek Ana, Luke	26 g.	6. 5. 1895.	Carina
Župan r. Milotić Mara, Ante, ž. Fabijana	37 g.	26. 7. 1887.	Carina br. 245
Žerjev Ivan, Marije	2 m.	4. 8. 1887.	Carina br. 37

Naselje Stari Grad koje je bilo nastanjeno i prije turskog osvajanja ovog područja, za vrijeme turske vladavine je opstalo, kao i susjedni Brankovac, sjeverno od njega, i Bjelušine i Konak iznad, te Luka na jugu. Dok su Brankovac i Stari Grad na zapadu graničili Glavnom ulicom; Luka je obuhvaćala južni dio sve do rijeke Neretve. Prema ubilježenim podacima u knjige umrlih, u ovim dijelovima grada su u vremenu od 1886. do 1896. god. živjeli katolici i njihove obitelji.

Stari Grad (popis po upisu, kronološki)

Zamolo Đildo, Eduarda	11 m.	14. 1. 1887.	Stari Grad br. 11
Karoto Abraham, Josipa	34 g.	7. 2. 1887.	Stari Grad
Bianko - Dalepo Ivan, Ivana	51 g.	10. 2. 1887.	Stari Grad
Zovko Mara, Petra	1 g.	9. 6. 1887.	Stari Grad br. 64
Palandžić r. Vitković Anda, Ivana, ž. Nikole	54 g.	19. 7. 1887.	Stari Grad br. 120
Mendini Andrija, Kamila	8 m.	2. 8. 1887.	Stari Grad br. 44
Kompara Dominik, Ivana	15 m.	23. 6. 1888.	Stari Grad br. 110
Andričević r. Ančić Marta, Grge, ž. Bože	36 g.	26. 5. 1889.	Stari Grad br. 60
Belli Marija, Dominika	1 g. i 2 m.	9. 9. 1890.	Stari Grad
Krajčević Nikola, Emerika	1 g. i 6 m.	15. 10. 1889.	Stari Grad
Matičević Mijo, Tome	11 g.	29. 10. 1889.	Stari Grad
Koverka Iva, Franje	2 d.	30. 12. 1889.	Stari Grad
Kudrić Šima, Joze	2 g.	20. 10. 1890.	Stari Grad
Matičević Ante, Tome i r. Asanović Nikoline	14 m.	14. 1. 1891.	Stari Grad
Fridrik Elvira, Alberta i r. Staper Kate	3 m.	23. 8. 1891.	Stari Grad
Andričević Zvonimir, Bože	10 m.	9. 7. 1892.	Stari Grad
Kaligari r. Markić Vincencija, žena Vincenca	86 g.	13. 10. 1892.	Stari Grad
Glamuzina Ivan, Joze i r. Mihić Kate	3 m.	13. 6. 1893.	Stari Grad
Vlaho Jozo, Ilijе i r. Kurtović Cvijete	15 g.	28. 4. 1894.	Stari Grad
Belli Kamilo, Dominika i Vizentini Ursule	6 m.	30. 7. 1894.	Stari Grad
Belli Petra, Dominika i Vizentini Ursule	4 g.	7. 8. 1895.	Stari Grad
Belli Dominik, Dominika i Vizentini Ursule	2 d.	8. 8. 1895.	Stari Grad

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
---------------	---------	-------------	-------------------

Mirčeta Mara, žena Šimuna	77 g.	25. 11. 1895.	Stari Grad
Zadro r. Damjanović Matija, Vice	75 g.	25. 7. 1896.	Stari Grad
Golubić r. Mrnetić Jela, žena Franje	39 g.	22. 10. 1896.	Stari Grad
Derada Ivan, Joze	22 g.	23. 12. 1890.	Stari Grad

Brankovac (popis po upisu, kronološki)

Tripolli r. Šiponi Jela, Luke, žena Mije	22 g.	6. 3. 1887.	Brankovac 144
Vrhanski Hedviga, Josipa	1 m.	14. 8. 1887.	Brankovac
Vlaho Emilia, Petra	18 g.	20. 1. 1888.	Brankovac 46
Binder Andrija, Ivana i Barbare	42 g.	20. 3. 1888.	Brankovac 153
Pacher r. Besemek Barbara, Tome, žena Ante	38 g.	9. 3. 1889.	Brankovac 143
Reder Eliza, Petra	21 g.	22. 4. 1889.	Brankovac 91
Kuzma r. Slišković Filipa, Jure, žena Ivana	65 g.	16. 6. 1889.	Brankovac
Marinović Jure, Filipa	60 g.	6. 11. 1886.	Brankovac 30
Vrhanski Oto, Josipa	17 d.	25. 7. 1887.	Brankovac
Vajdl r. Šimić Julijana - Akvilana, kći Ivana, žena Ivana	23 g.	25. 8. 1889.	Brankovac
Vajdl Vilhemina - Ana, Ivana	3 m.	31. 7. 1889.	Brankovac
Rajić Nikola, Joze	38 g.	24. 1. 1890.	Brankovac
Andričević Filomena, Bože	2 g.	25. 12. 1889.	Brankovac
Jakaša Jela, Ivana	2 g.	24. 2. 1890.	Brankovac
Mikec Ante, Vincenca	36 g.	14. 3. 1890.	Brankovac
Matić Nikola, Grge	1 g. i 6 m.	3. 10. 1890.	Brankovac
Pezelj Ana, Joze i r. Bušljeta Matije	9 g.	26. 3. 1891.	Brankovac
Beneš Ludvik, Feliksa i r. Pehlo Vilme	?	28. 4. 1891.	Brankovac
Štabel Ivan, Jakova i r. Kuzman Matije	2 g.	3. 8. 1891.	Brankovac
Miheli Božo. Mije i r. Nikolić Mare	3 m.	7. 9. 1891.	Brankovac
Hovorka Aleksander, Franje i r. Marle Ane	1 g.	17. 3. 1892.	Brankovac
Montbeli r. Peruđini Regina, kći Eduarda, žena Edenda	43 g.	16. 4. 1892.	Brankovac
Vasilj r. Hrsto Kata, Ivana, ž. Lovre	25. g.	17. 4. 1892.	Brankovac
Katušić Mijo, Mare	2 m.	8. 5. 1892.	Brankovac
Mirošević Kristina, Dimitrija	25 g.	4. 6. 1892.	Brankovac
Milačić Ivan, Viucenca i r. Hrabrović Jele	5 m.	9. 8. 1892.	Brankovac
Kovač Zorica, Ante	16 m.	13. 8. 1892.	Brankovac
Zalar Marija, Ivana i r. Nujić Ande	8 m.	2. 9. 1892.	Brankovac

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Kovač Mara, Ante	3 g.	14. 10. 1892.	Brankovac
Zalar Josip, Ivana	3 g.	19. 11. 1892.	Brankovac
Vlajo Rikard, Rudolfa	7 d.	23. 12. 1892.	Brankovac
Kovač r. Vlaho Jaka, Grge, ž. Ante	30 g.	29. 1. 1893.	Brankovac
Jurašinović Nikola, Ante i r. Kovačević Kristine	5 g.	24. 8. 1893.	Brankovac
Turk Ivan, Bona	4 m.	6. 9. 1893.	Brankovac
Rsto Iva, Ante, žena Ivana	65 g.	14. 10. 1893.	Brankovac
Dornik Ivan, Sofije	6 m.	3. 11. 1893.	Brankovac
Misita Ana, Mije i r. Katušić Mare	42 d.	12. 11. 1893.	Brankovac
Verona Filip, Franje	2 d.	1. 3. 1894.	Brankovac
Verona Marija, Franje	4 d.	3. 3. 1894.	Brankovac
Hrsto Ivan, Šimuna	75 g.	18. 3. 1894.	Brankovac
Kapaunik Ana, Pavao/a i r. Štaringer Marije	2 m.	9. 6. 1894.	Brankovac
Pek Marija, Ferdinand i r. Soter Marije	13 m.	20. 9. 1894.	Brankovac
Palandžić Jurka, Joze i r. Čerkez Ive	3 g.	11. 12. 1894.	Brankovac
Mikačić Ronuald, Vicenca i Jele	6 m.	20. 1. 1895.	Brankovac
Švarc Petar, Andrije i r. Franjić Mare	4 g.	8. 3. 1895.	Brankovac
Kolert Franjka, Franje i r. Jovanović Mare	?	26. 9. 1895.	Brankovac
Čerkez Mara, žena Ante	65 g.	3. 4. 1896	Brankovac
Ćorić Ana, Ilije i r. Smiljan Kate	6 g.	8. 6. 1896.	Brankovac
Knezović Dušan, Vladimira i Đogić Mare	10 d.	30. 10. 1896.	Brankovac
Hovorka Franjo, Franje i r. Masle Ane	10 g.	16. 12. 1896.	Brankovac
Kozma Kata, Pavao-a	28 g.	20. 11. 1887.	Brankovac
Ćavar Milka, Kate	2 g.	5. 3. 1893.	Brankovac

Bjelušine (popis po upisu, kronološki)

Zadro r. Babić Ana, Marijana žena Petra	68 g.	19. 10. 1886.	Bjelušine br. 28
Palandžić Mate, Joze	8 m.	11. 2. 1888.	Bjelušine br. 120
Grabovac r. Kosovac Ana, Jure, žena Nikole	80 g.	19. 4. 1889.	Bjelušine br. 127
Vuković Nikola	65 g.	28. 8. 1889.	Bjelušine
Modun Konstantina, Ante i r. Škomršić Kate	1 g. i 6 m.	30. 12. 1890.	Bjelušine
Palandžić Nikola, Stjepana	65 g.	5. 1. 1893.	Bjelušine

Ova područja su bila izložena velikim naseljavanjima izbjeglica iz istočne Hercegovine oko 1900. god. Nastala su masovna useljavanja i dolazak u Mostar cijelokupnih obitelji. To je razmatralo gradsko vijeće na

svojoj sjednici održanoj 21. 1. 1903. kako prehraniti tu masu pridošlih, pa su organizirani radovi na izgradnji putova, da bi se muška radna snaga zaposlila: "Žalosni odnošaji prošle godine doveli su do toga, da siromašni narodi iz Gornje Hercegovine u daleko većem broju nego obično u Mostar doseli, da ovdje prezimi i radom čemerno život produlji. Mnogo više nego li dvostruko prema prošlim godinama doselili su u Mostar Nevesinjci, Gačani, Bilečani i Trebinjci, kako pravoslavni tako i muhamedanci, tako da ih imade od prilike prijeko 300 porodica sa mlogobrojnom djecom... dočim znatan broj opet od njih da se uzme na rad kod gradnje teste na sjevernom logoru... svotu od 2.500 Kruna za izgradnju neke teste..."

Luka je sve više proširivana, a u spomenutom razdoblju od 1886. do 1896. god. ubilježeni su sljedeći umrli katolici i obitelji.

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Slavić Josefa, Josipa	15 m.	27. 8. 1886.	Luka br. 157
Zač Martin, Alojzije	14 d.	6. 9. 1886.	Luka br. 112
Luapil Alojzija - Marija, Silvestra	1 g. i 6 m.	7. 1. 1887.	Luka br. 47
Ilić Inocent, Nikole	16 g.	23. 6. 1887.	Luka
Modun Eugenija, Ante	4 m.	5. 8. 1887.	Luka br. 35
Roso Jure, Jure	2 g.	14. 2. 1888.	Luka br. 157
Putsaj Oskar, Josipa	5 m.	11. 3. 1888.	Luka br. 41
Naletilić r. Milićević Matija Franje, žena Joze	62 g.	8. 8. 1888.	Luka br. 99
Frendel franjo, Stjepana	6 m.	10. 9. 1888.	Luka br. 11
Duapil Antonija, Silvestra	2 g.	13. 1. 1889.	Luka
Bojčić Nikola, Blaža	35 g.	3. 6. 1889.	Luka
Šnatinger Kata, Gustava	10 m.	24. 11. 1889.	Luka
Zamolo r. Bossi Antonija, Ivana, žena Vicenca	58 g.	17. 1. 1890.	Luka
Jensovski r. Miletić Magdalena, kći Joze, žena Venceslava	31 g.	20. 2. 1890.	Luka
Kekes Blaž, Ivana	3 d.	6. 10. 1890.	Luka
Velebić Blaž (Vlaho), Slave	15 d.	14. 1. 1891.	Luka
Kraljević Jozo, Bože i r. Svrze Matije	4 g.	17. 4. 1891.	Luka
Knitel Karlo, Augustina	12 d.	10. 10. 1890.	Luka
Mihić Jela, Tome i r. Pažin Božane	3 g.	15. 12. 1891.	Luka
Trendelj Iva, Stjepana	11 m.	24. 6. 1892.	Luka
Glamuzina Ivan, Joze	19 m.	1. 12. 1892.	Luka

Prezime i ime	Starost	Datum smrti	Mjesto stanovanja
Trendel Stanko, Stjepana	4 g.	30. 4. 1893.	Luka
Fiser Angelina, žena Ante	62 g.	16. 1. 1894.	Luka
Kohoutek Elizabeta, Franje i r. Radibarski Terezije	13 m.	21. 11. 1894.	Luka
Renko Ante, Ivana i Pavlić Ursule	6 g.	12. 5. 1895.	Luka
Lajnveber Stefanija, Stjepana i r. Turin Franjke	1 m.	4. 8. 1895.	Luka
Vlah Hiromena ?	11 m.	11. 8. 1895.	Luka
Kudrić r. Dujmović Iva, žena Mate	35 g.	24. 3. 1896.	Luka
Lajnveber Katarina, Stjeoana i r. Turin Franjke	2 m.	27. 10. 1896.	Luka
Foyer Julije, Marije	2 g.	27. 11. 1896.	Luka

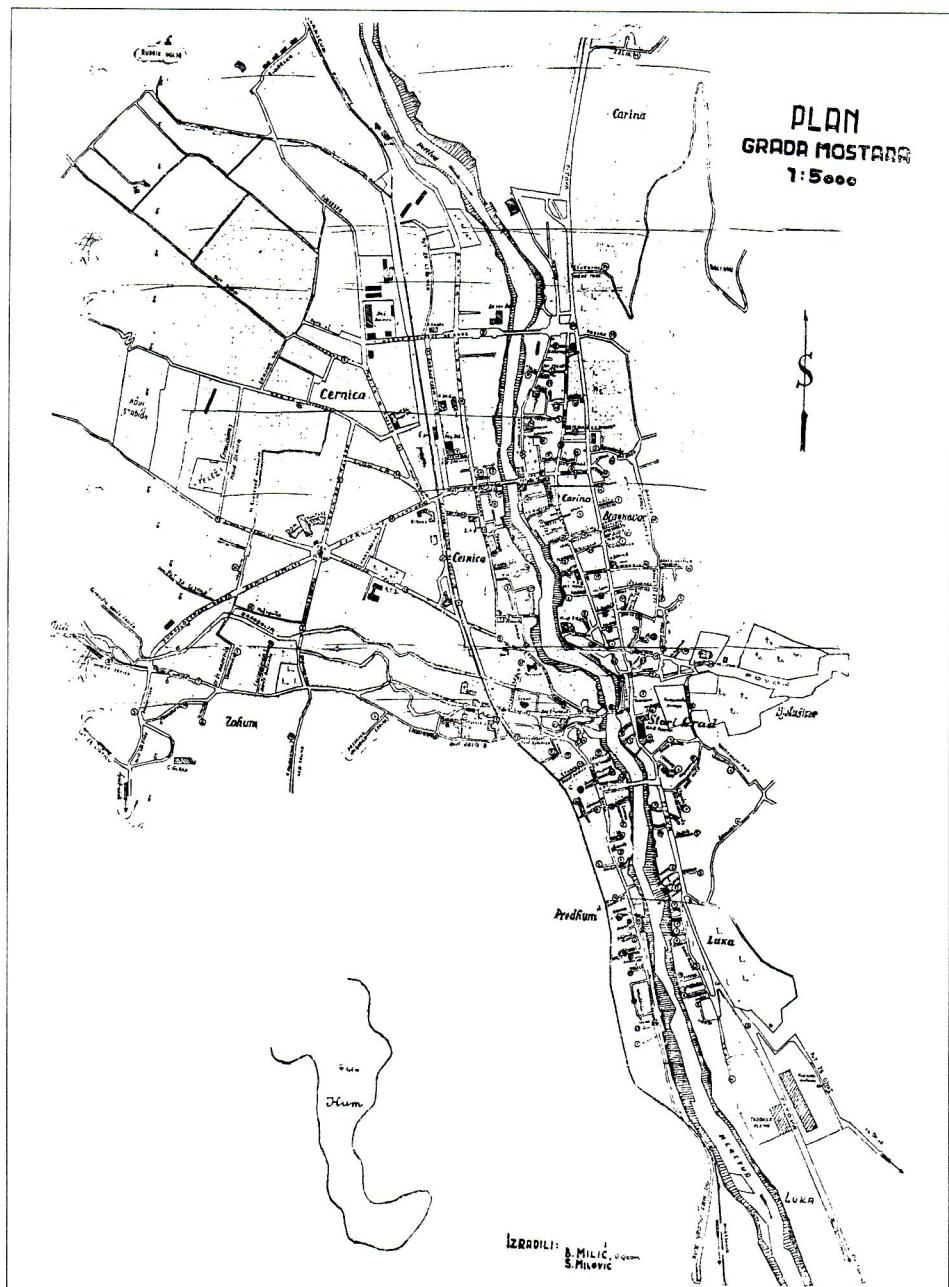
Nešto udaljeniji **Zalik** dugo je i poslije turske okupacije bio naseljen pretežno katolicima. Brojne su bile obitelji Merdža i Rozića, pa ih srećemo i u spomenutom popisu umrlih od 1886. do 1896. god.

Rozić Luka, Bože	64 g.	20. 1. 1887.	Zalik br. 3
Merdžo Jozo, Ante	64 g.	21. 2. 1887.	Zalik
Merdžo Andja, Ante	8 d.	25. 3. 1888.	Zalik br. 1
Merdžo Cvijetan, Ante	2 d.	11. 4. 1889.	Zalik br. 1
Merdžo Marko, Ante	20 d.	20. 4. 1889.	Zalik br. 1
Rozić - Lončar Stana, Mate	20 g.	7. 2. 1890	Zalik
Rozić Luka, Petra	1 g.	11. 9. 1890.	Zalik
Rozić r. Slišković Delfa, Mate, žena Petra	25 g.	28. 3. 1893.	Zalik
Merdžo Cvitan, Andrije i r. Primorac Mare	2 g.	4. 1. 1896.	Zalik

(Opaske: U obzir su uzete osobe kojima je upisano da su stanovale na navedenim adresama. Uz takve ima podosta onih kod kojih stoji samo naziv grada - Mostar.).

2. Kartografski prikaz

Zanimljivo je to da su 50-ih godina 20. st. izradili plan Mostara B. Milić i S. Milović te naznačili područja prema stvarnosti, pa se plan potpuno usuglašava s onim iz 1910. god. Plan je objavljen kao Džepni plan grada Mostara s popisom ulica; urednik Hamo Ajkić, tiskara *Rade Bitanga* Mostar.

Sl. 1. Džepni plan grada Mostara (tiskara Rade Bitanga 1970. god.) isječak je starog plana iz 1910. god. Isti su nazivi područja i u planu iz 1932. god., kao i u planu Mostara iz 1904. god. izrađenog po ing. Milošu Komadini.

Sl. 2. Plan vodovoda 1932. god.

Sl. 3. Isječak iz novijeg plana.